

НАШЕ ЖИТ'Я

UKRAINIAN NEWSPAPER "OUR LIFE"

Ч. 46 (141)

Авгсбург, 8. грудня 1947

ЦІНА 1 НМ.
УКРАЇНСЬКИЙ
ТИЖНЕВИК

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

- С. Драгоманів — Громадська автономія й відбудова Європи
О. Наріжний — З церковних справ
Л. Чикаленко — Осінь 1919 року
З. Дончук — Селянство-забороде проти комунізму

РІК III

Большевицька „бомба“

Перед нами англійський переклад промови члена московського Політбюро Жданова на конференції комуністичних партій у Польщі, що постановила відновити Комінтерн під новою назвою — «Комінформ».

Ця промова цікава тим, що подає нам комуністичну оцінку теперішнього міжнародного положення і показує цілі та на мети большевицьких диктаторів. Очевидно, ця відповідальна промова, як директива комуністам усіх країн, була вироблена за вказівками «вождя світового пролетаріату», що засідає в Кремлі.

Коли читати цю промову Жданова, то деколи приходить в голову думка: чи не божевільні люди її складали? Але придивившися ближче — можемо сказати Шекспіровими словами: «В цьому божевіллі є своя система». В чим же полягає ця система?

В драмах російського письменника Острозвьского є персонаж Кітіч. Це так званий «самодур». Він тиранізує своїми примхами родину і всіх йому підлеглих. Але деколи він починає нарікати і жалітися, що всі його кривдять — обирають. На ці жалії каже йому одна бабуся: «Хто тебе, Кіте Кітічу, обирає! Ти кожного обидиш!»

Советські «Кіти Кітічі» в своїй політиці нічим не відрізняються від поведінки московського купця — самодура. Вони, захопивши пів-Європу, і плянуючи їх захопити ще інші території, жалуються на «англо-американських імперіалістів», а ос особливо на Америку. Жданов вичисляє «імперіалістичні гріхи» американців:

1. Американський плян поневолення Європи; 2. американські військові й стратегічні пляни; 3. американські пляни економічного розширення; 4. американська ідеологічна підготовка до війни; 5. соціал-демократія та ідеологічна кампанія проти СССР і т. д.

Жданов говорив про «англо-американський імперіалізм», але в тій самій промові лілє «крокодилячі слози», що, мовляв, американці хочуть довести Англію до стану «vasalnoї держави»... Само собою, єдиною обороною і охороною світа перед «англо-американським імперіалізмом» лишається СССР. Жданов каже, що СССР — «це твердиня імперіалістичної» і проти-фашистської політики»... Завдяки советській Москві «країни нової демократії» (Жданов має на увазі оккуповані советською армією країни на Сході Європи між Балтійським морем до Адріатики) вирвались «від контролю англо-американського імперіалізму». Але «американські імперіалісти» — лихі люди. Вони готові йти війною проти цілого світу:

«Проти СССР, проти країн нової демократії, проти робітничого руху всіх країн, проти руху робітничої класи в США, проти визвольних анти-імперіалістичних сил у всіх країнах». Із промови Жданова ми довідуємося про спраці «злочини» англо-американських імперіалістів. Виявляється, що «реакційні сили» в Америці та в Англії в часі війни руйнували координацію сил союзних держав, щоб продовжити війну і щоб «спасті фашистських на-пасників від повного розбиття»... Так пишеться історію в Москві!

Само собою, за давнім правилом, соціалісти у всіх країнах — це тільки «адвокати буржуазної демократії». Вони підтримують «криваву диктатуру фашистської меншини в Греції та в Туреччині» і заплющують очі перед порушуванням демократичних прав в Америці.

Жданов висловлюється проти «мрійників» та миролюбів із буржуазної інтелігенції, що хотіли б мати світовий уряд для всіх націй. Жданов уважає ці пляни за вираз «американського імперіалізму». Нагомість СССР «принцип справжньої рівності забезпечення суверенітетів прав усіх народів — великих казав Жданов, — імперіалістичні країни малих». «За теперішніх обставин, — ні, як Америка та Англія та країни їм близькі, стоять небезпечні для національної незалежності і самоозначення, в той час, коли СССР та країни нової демократії — це безпечна твердиня.

рівності і національного самоозначення».

Жданов уділив спеціальну частину своєї промови провідникам соціалістичного професійного робітничого руху в демократичних країнах.

Поіменно згадує він голову американських професійних Союзів Гріна, французького соціаліста Л. Блюма, як «оборонця капіталу», німецького соціаліста Шумахера, і англійського міністра Бевіна. Всі вони перебувають «у тісному співробітництві» з капіталістами проти СССР та «країн нової демократії».

Така в головному змісті політична «бомба». З цього можемо зробити деякі висновки. В Москві добре знають, що США та Англія не збиралися і не збираються нападати на СССР. Але рапунон Москви дуже прости: треба відвернути увагу поневолених народів на уявлену «закордонну небезпеку».

Опис подій останніх десятиліть, як боротьби між советським «соціалізмом»

і світовим «капіталізмом» вигідний — для Москви, бо можуть знайтися наївні, що повірять у те, що в СССР будеться соціалізм. Особливо може впливати ця демагогія в країнах, що не були під советською окупацією.

Цю гру веде большевицька Москва вже 30 років і веде її успішно, бо на світі для большевиків «дурників вистачить».

Фактично ж ця тактика служить московському імперіалізму, який має в комуністичних партіях світу свою «п'ятіту колонну».

Цієї небезпеки ніяк зе можна легко важити. Політична пропаганда — це велика сила. Тому всі демократичні організації світу почині є об'єднати свої сили на оборону проти большевицької загрози. Ще 1918 року відомий російський соціал-демократ Л. Мартов написав книжку про «Світовий большевізм». Тоді деком дздавалися твідження автора парадоксальними. Тепер бачимо, що большевізм таки дійсно становить загрозу для світового міра, для цілого людства.

Панас ФЕДЕНКО.

* Цьогорічні живі в СССР дали 70—75 міл. тонн зерна, тобто на 15 міл. тонн більше, ніж в минулому році, а більше 10 міл. тонн менше ніж в 1938 р. Американські збіжжеві експерти обраховують, що експортувана надвішка російського збіжжя винесе 2 міл. тонн. Росія прибігла дати збіжжя Польщі, Чехословаччині, Фінляндії, Норвегії і Данії взаміну за інші товари.

* Американці евакували свою військову базу в східній Гренландії.

* Головне командування американської армії звернулося до офіцерів та жінок про заощадження напротязі найближчих 6 місяців 18 міл. бушлів хліба і 15 міл. фунтів м'яса, щоб поправити критичне положення Європи.

* Австрійський віцепрем'єр Шердо заявив, що після виборчої поразки комуністів в профспілок комуністичні впливи на працюючі маси зовсім зникли.

* Голова комісії для дослідів активності неамериканських чинників домагається утворення панамериканського конгресу, якого ціллю було б демаскувати комуністичну акцію в цілій західній півкулі.

* Вибух у великих американських амуніційних складах у відлегості 50 км. від Токіо обійшовся без людських жертв.

* Московські «Ізвестії» в гостному тоні заatakували ген. Клея, за його плян поборювання комуністичної пропаганди.

* До Риму прибув прем'єр півд. Американського Союзу ген. Смутс. Він відвібув конференцію з італійським міністром закордонних справ Графом Сфорцю.

* В сільській резиденції англійського прем'єра Етілі відбувається шлюб його найстаршої дочки Жанет з інж. Герольдом Шіptonом.

* В Буенос-Айресі при вході до помешкання аргентинського міністра закордонних справ А. Брамугліса вибухла бомба. Міністра в той час не було в приміщенні.

* Московське радіо іронічно зауважило, що під час, коли всі говорять про без інтересну американську допомогу для знищень европейських країн, сенатор США Тафт, відкрито признає, що він підpirає цю акцію, щоб знищити комунізм.

* З Франкфурту до Парижа виїхав спеціальний поїзд, що складається з 18 товарів вагонів і везе 88 тон золота в штабах й монетах. Це золото було пограбоване німцями з французького банку.

* Парламентарна фракція англійської партії праці одноголосно висловила довіру кол. міністрові скарбу Дальтона. Цей факт підтверджує відомість, що Дальтон в скорому часі має зайняти важливе становище в уряді.

* Генеральний Секретар французької комуністичної Парти Торез відвібув в Берліні розмову з предсідниками СЕД Піком і Гровером.

* До західної зони Німеччини втекли зневідомі два високі урядовці тюремського уряду.

* Голова комісії для вияснення протиамериканської ворожої діяльності в Палаті Репрезентантів Томас Повідомів, що комітет після закінчення слідства над діяльністю комуністів, почне перевірку фашистської діяльності в США.

* Перший раз в історії Китаю відбувається вибори до національних зборів на підставі прийнятої в 1946 р. конституції. Китайський народ має вибрати конституційним способом 2871 своїх представників до національних зборів. Думають, що переважаючу більшість голосів одержать урядові партії Куомітанг. Парти молодих китайців та соціал-демократична будуть творити незначну опозицію.

Існування Комуністичної і Демократичної Ліги заборонено.

Політичний огляд

ЛОНДОНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

ФРАНЦІЯ

Новий коаліційний уряд Шумана не втихомив страйків і непорядків, якими керує комуністична партія. У Франції відбувається дальша мобілізація для охорони порядку проти піскідництва, що відбувається на залізницях та в інших підприємствах. Нарадне господарство Франції має величезні шкоди від цих комуністичних бешкетів. Комуністична пропаганда зализа і в державній адміністрації та в школівництві. Страйкують зализи, пошта, учителі, університетські професори.

В цьому трагічному стані, коли московська агентура підконтрольна основи держави в Франції, інші великодержави не можуть байдуже дивитися на те, що в цій країні діється. Американський уряд заявив, що даст активну допомогу французькому урядові, якщо комуністи спробують захопити владу у Франції, бо при теперішньому комуністичному наступі в Європі большевицький переворот не може бути «свнутрішньою справою» самих французів. Проти комуністичних підступів готовиться уряд також некомуністичні бойові організації, які готують свої сили.

СХІДНО-ЄВРОПЕЙСКА ФЕДЕРАЦІЯ

В державах за «залізною заслоною» відбувається прискорена підготовка до утворення советської федерації. Югославський маршал Тіто відвідав Болгарію, мадярський уряд Дінес склав візиту румунам у Букарешті. Чехо-Словаччина заключає союзні договори з Болгарією і Румунією. Польща і Чехо-Словаччина перервали переговори з Францією, що мали на увазі заключення союзу між цими державами. Москва зробила держави за залізною заслоною своїми васалами і може ім диктувати свою волю через комуністичні уряди. Тому слова голови чехословачкої соціал-демократичної партії Лавашмана, що, мовляв, Чехо-Словаччина має обстоювати свою повну незалежність, не мають реальної підстави, бо і в Чехії командає Москва.

ІРАН — МОСКВА

Восени 1946 р. советське військо мусіло покинути перський Азербайджан під натиском перського війська, озброєного американською технікою. Так большевиків примушено силою додержувати міжнародні договори. В 1946 р. Москві удалося накинути персам договори, що давали для СССР концесії нафти в Персії. Тепер іранський парламент скасував ці концесії. Москва протестує і загрожує персам «наслідками». З американського боку прийшла заява, що Америка мусить вмішатися, якщо якесь держава домагатиметься для себе нафтових концесій в Ірані загрозами.

УСІДОТ СВІТУ

ЗАЯВА США

Уряд США дав запевнення новому французькому урядові, що на випадок комуністичної революції у Франції французький уряд має отримати негайну допомогу. Представник американського уряду заявив, що комуністична революція у Франції може розвинутись в цілій Європі і тому ця революція не буде внутрішньою справою Франції. Американська армія на випадок заворушення у Франції, має передняті обов'язки французької армії в французькій окупаційній зоні Німеччини, щоб французькі окупанті війська могли бути вживані до поважних відповідальних завдань. В зв'язку з непевною ситуацією у Франції в Еспанії заведена військова поготівля. Через непевне положення у Франції на бельгійсько-французькій границі посилено бельгійську прикордонну поліцію, щоб не подерлися до Бельгії «бунтівничі і підривні елементи».

КОНГРЕС ЧЕСЬКОЇ СОЦ.-ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТИ

В Брні відбувся конгрес чеської соціал-демократичної партії. Новим головою на місце Фірлінгера вибрано Лаушмана. Конгрес не одобрив призної політики тіперішнього заступника прем'єра Фірлінгера супроти комуністів. Делегати з'їзу висловилися за самостійну, незалежну політику від комуністів.

ПРОМОВИ ВАНДЕНБЕРГА І КОНЕЛЛІ

В промові перед американським сенатом республіканський сенатор Ванденберг вимагав швидкого схвалення закону про нагайну допомогу Європі, щоб, — як він сказав, — покінчити з тиранією комуністичної агресії. «Ми бажаючи мир не маємо, хоч за справедливий мир поклали багато жертв. Американську допомогову програму для Європи треба уважати за оголошення господарської війни заходу сходові. Демократичний сенатор Конеллі вимагав негайної допомоги Італії, Франції, Австрії в ім'я всіх західної Європи, бо Советський Союз загрожує «тоталітарною тиранією», якої навіть не було за часів царської деспотії. Конеллі висловився за сепаратний мир з Німеччиною та Австрією, на випадок незгоди на лондонській конференції. Восину індустрію Німеччини треба знищити, але Німеччину саму треба відбудувати промислово.

АРАБИ ПРОТИ ПОДІЛУ

Голова Арабського Комітету Джемаль Гусейні сказав, що араби постановили боротися до останнього чоловіка проти утворення жидівської держави в Палестині, без огляду на те, яка вона буде, велика чи мала. «Жидівська держава може бути створена тільки на арабських трупах.» Після постанови ОН про поділ Палестини на дві держави має відбутися в Бейруті конференція держав Арабської Ліги. Сірійський прем'єр заявив, що араби будуть обороняти Палестину до останньої каплі крові. США і Советський Союз, з огляду на своє велико-державне становище, — сказав він, — хочуть створити жидівську фортецю на кошти арабства. В Тель-Авіві передано через голосники повідомлення з Єрусалиму про постанову ОН. Жиди з радості танцювали на вулицях і площах міста свої народні танці. Керівництва політичного відділу Жидівської агенції Гольда Меерсон на пресовій конференції в Єрусалимі сказала, що буде покликано тисячі молодих людей для обов'язкової військової служби. Обов'язкова військова служба необхідна, щоб оборонити державу. Жидівська підпільна організація покликала жидів на військовий перевищок.

СТРАЙКИ У ФРАНЦІЇ

Уряд Шумана отримав від парламенту вотум довір'я більшістю голосів 322 проти 186, 86 стрималося. Професійна федерація праці, яка, знаходиться під величими впливами комуністів, відкинула пропозицію уряду Шумана в справі підвищення платні. Страйки у Франції загострилися. Страйк приблизно вже в 2 міл. робітників. Залізничний рух в Парижі замер. Москва постановила підтримати значення плянів Маршалла, і комуністи на приказ Москви виконуту це завдання. Тимчасово французькі комуністи мають ініціальну в своїх руках. Вони в парламенті, на загальне число 619 мандатів, мають 184 місця і мають контролю над професійними Союзами. Ця контроля не є цілковита, і опозиція існує. Ця меншість протестувала проти страйків. Тіперішні страйки мають у Франції політичний ха-

рактер, але є певні категорії, які мають частинно господарчий характер.

В продажі бракує вугілля, текстильних виробів, пшениці. У Франції найбільша проблема — це справа розподілу середників харчування. Перед війною Франція була державою самовистарчальною, тепер також сама себе харчує, але способом який кривдить деякі шари населення. Хлібороби продають свої продукти по дуже добрих цінах і вони не хочуть повернутись до скромніших умов. Більшість населення не вірити в утримання рівноваги в Франції.

ЛЕСЬ КУРБАС ЖИВЕ?

«Новий шлях» подає вістку: «Людина, яку в 1940 р. вивезли з Галичини на схід, розповідає таке: На початку 1940 р. в одном з далекосхідних таборів примусової праці мав я народу зустріти славного режисера Леся Курбаса (театр «Березіль» в часів т.зв. «українізації»). Лесь Курбас був 1940 р. режисером в'язничного театру в одному з Соловецьких таборів.»

ПРОФ. МИКОЛА АЗОВСЬКИЙ ПОМЕР

25 жовтня в Буенос-Айрес помер виатдний український мистець проф. Микола Азовський, що недавно прибув туди з Італії. Покійний був членом визначних українських мистецьких установ, автором чисельних праць з діяльності образотворчого мистецтва.

З УКРАЇНСЬКОГО ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ В АНГЛІЇ

В Лондоні 2 листопада в домівці СУБ-у відбулося перше організаційне засідання Церковної Ради УАПЦ на терені Англії, назначеної Преосвященим Еп. Мстиславом-екзархом УАПЦ на зах. Європу. Церковна Рада на своєму засіданні намітила плян діяльності і вже приступає до праць. Постановлено

зробити список вірних УАПЦ в Вел. Британії і подбати про зорганізовання душпастирської опіки над ними. Відносно останнього Церковна Рада робить всі можливі заходи, щоб приспівати приїзд священиків до Вел. Британії. Справами УАПЦ в Англії завідує і в міру фізичних можливостей обслуговує вірних о. Йов Скакальський.

АКАДЕМІЯ ПРИСВЯЧЕНА БЛ. П. МИТРОПОЛИТА А. ШЕПТИЦЬКОГО

В неділю 9 листопада українці Лондону й околиці урочисто відсвяткували третій роковину смерті бл. п. Митрополита А. Шептицького. Вступне слово виголосив п. Т. Данилов, реферат про життя, діяльність і заслуги Митрополита прочитав о. Др. П. Дячинин. Поважною точкою програми вечора був виступ голови Вілоруського Об'єднання в Лондоні проф. Гришкевича, який поділився з приятнimi споминами про Великого Митрополита.

В імені об'єднання Вілорусів він склав поклін Валікому Митрополитові, до якого білоруський народ і по сьогодні у своїх серцях переховує глибоку відчущість.

Вісні з України

«Новий шлях» за американським часописом «Крішіен Саенс Монітор» містить цікаві вістки про церковне життя в Україні. «Усіх православних церков в Україні, є до тисяч, а вірних до дев'ять мільйонів. Священиків буде сім тисяч, але не всі вони мають свої церкви. Є сорок монастирів, з чого п'ять у Києві. Вільше людей приходить на богослужіння по містах, а менше по містечках і селах. На направу собою св. Володимира в Києві зібрано ді мільйони рублів. Кожна парафія оплачує свого священика. Є чотири богословські семінарії: в Луцьку, у Львові Одесі та Києві. Виробляють і продають свічки в Києві, а займається цим держава. Для порівнання треба згадати що до приходу большевиків на Україну було 20.000 церков, більше як 20.000 священиків та до 50 міл. вірних. Духов-

них семінарій було 20, а крім того Духовна Академія в Києві. Вольшевики знищили їх.

«Як відомо, українське населення з над Сиєн. Польща насильно вивозить до

Не менш сумний стан української греко-католицької церкви в Галичині. Східної Пруссії, опорожненої німцями. Але українським священикам не дозволяють іхати з вірними. Багато з них арештовано, багато щзо. Настоятельку Сестер Служебниць, сестру Амалію, вивезено з о. Мячком і о. Вастилькевичем чим Советського Союзу.

Українську катедру в Перешилі передано польським монахам Кармелітам, а церкву на Засянні перебрали польські монашки Юзефіткі» («Америка»).

Цікава всячина

БІОСИНТЕТИЧНИЙ ТОВЩ

Маргариновим фабрикам Вагнера в Ельмсгорн пощастило виробити біосинтетичний товщ. Сироватка та луг з вивареної на папірях деревної клітчатки (целюльоза) служить при виробі товщі вихідним матеріалом. З 10 тисяч літрів за 24 годин здобувається 50—60 кілограмів біосинтетичного товщу. Товщ цей цілковито повновартісний. Способ виготовлення цього товщу відкритий проф. Лембке. Полягає він в тому, що в мішанці сироватки та лугу при сприятливих теплових умовах розводиться спеціальні мікроскопічні рослинки (бактерії), які випродуковують рослинний товщ. Ново винайдений товщ має особливо велику кількість вітамінів А та Д і тому цілковито застосовується людським тілом. Зогляду на це передбачається уживати цей товщ як додаток до дотепер продукованої маргарину, щоб її поліпшити. Також знає цей товщ ужиток в фармацевтиці. Щоб широко організувати виробництво цього товщу, будуть збудовані на кожній папірні заклади для плекання цих бактерій.

П'еса Ігоря Костецького — «Близнята ще зустрінуться» — примусила повірити в його деякий літературний талант тих, хто досі мав щодо цього сумнівів. Так Ю. Дивнич, назвав одним з таких людей себе самого. Натомість Ю. Шепрех заявив, що він завжди вважав що в «Костецького» є письменницький літературний талант з тим, однак, зауваженням, що письменник не завжди дотримувався в своїх творах почуття мистецької рівноваги; але в зачітаній п'есі почуття міри в образах, на думку Шереха, якраз збережене.

І. Костецький бере з скарбниці світової літератури відомий сюжет про двох близнят і переносять його на Україну в час окупації п' німців. Дія відбувається під новий рік. Українське підпілля готове бомбовий атентат на німецьких загарбників. Бомба лежить в кишенні блюзки. В наслідок обміну блюзками вона потрапляє до іншої дівочої особи, яка нічого про це не знає. Треба буде що знайти блюзку і витягти з кишенні бомбу, бо інакше вона не лише не виконає призначеного акту, а ще й заб'є своїх таки людей. Часу до дванадцятої години ночі (коли має вибухнути бомба), лишається все менше. Хвилини розшуку проходять у драматичному напружені. Нарешті бомбу вдається знайти, і вона виконує свою роль.

Кожна з п'ес відображує події загальні-соціального значення, кожна з п'ес показує Україну і в той же час кожна п'еса дає підлітам свою самобутню тільки автору притаманну мистецьку розробку. Ні один з авторів не переспівує свого колегу.

П. Д-в.

НАШЕ ЖИТТЯ

UKRAINIAN NEWSPAPER OUR LIFE

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК

Адреса Редакції та Адміністрації: Augsburg, Silcherstr. 14. Адреса для листування і грошей: Ukrainian News paper "Our Life" Augsburg, Postamt 2, Postfach Редакція Колегія, Ліцензія: П. Котович. Видає: Видавниця Спілка "Наше Життя" в Авгсбурзі

Authorized by EUCOM HQ. Civil Affairs Division 14. July 1947 Authorization A. G. 383. 7 GEC-AGO

Editor: Pawlo Kotewycz

Druck: Anton Bileus Aichach

На широкі шляхи

(З конференції МУР-у.)

Всяке мистецтво відтворює в художніх образах певну історичну добу. Зродившись середового народу, воно показує життя цього народу в певний історичний період і ставлення цього народу до сучасних подій. Під цим оглядом цікава була II конференція МУР-у, театральна секція якого працювала в Майнц-Кастелі 5 і 6 листопада.

З багатьох намічених до обговорення п'ес прочитано всього чотири. Цього виявилось цілком досить, щоб мати право говорити про поважні досягнення в українському мистецтві. П'еса Л. Коваленко „Домаха“ показано українське село. Але це не село Котляревського, Старицького чи Тобілевича. Це сучасне українське село, над яким провадяться більшевицькі експерименти „ліквідації куркуляції класів“. Те добро, яке дбайлівський український господар (у п'есі „Домаха“) нажив своїм трудовим потом, розтігає тепер по частинах нові сільські верховоди (у п'есі Потап). Нові події, що відбуваються в житті українського села, вимагають свого відображення в мистецтві, і п'еса Л. Коваленко являється в певній мірі творчою даниною сучасній для неї добі.

П'еса Уласа Самчука „Шумлять жорни“ показує також українське село (на Волині), але трактує цю тему значно ширше. Це вже не події в межах одного села, чи навіть однієї особ

З ЦЕРКОВНИХ СПРАВ

В сумному явищі, що довело до розколу в УАПЦ, перед православними українцями на чужині стоять дві неупорядковані справи:

1. Об'єднання всіх православних українських осередків поза Батьківщиною.

2. Заведення й удосконалення в церковно-організаційному житті засади соборноправності чи відкінення цієї засади й організації церковного життя за іншим принципом.

Ці дві справи в сучасному церковному житті розпорощених поза Батьківщиною православних українців найважливіші; православні українці мусять з найбільшою увагою поставитися до їх вирішення.

Наведені вище справи були поставлені на обговорення «Першим Церковним З'їздом в Ашаффенбурзі» 25—26 серпня 1947 (Резолюції того з'їзду опубліковані). З приводу того з'їзду й порушенням питань відбувається Собор Єпископів також в Ашаффенбурзі 24 жовтня 1947. Рішення Собору Єпископів затверджені в «Соборному Архиєпископському Посланні» з дня 24 жовтня 1947.

В справі об'єднання в резолюції З'їзду говориться так: «Два роки на еміграції лінійтична «Група Єднання УАПЦ» ступала в двері єпископату, щоб дійти щасливого порозуміння, але громадських представників Собор Єпископів до себе не допустили».

На це твердження Собор Єпископів у своєму посланні не дас жадної відповіді. Коли дійсно твердження представників З'їзду правдиве, то чому ж єпископат відмовився від Євангельського гасла: «Стуйте — і вам відчинять»? І чи не треба вбачати в цьому поступовінні єпископату ігнорації громадського чинника взагалі?

З Послання Собору Єпископів бачимо, що він ще 18 березня 1946 року започаткував справу єднання всіх православних українських осередків у одну УАПЦ. В цій справі єпископат вів листування з архієпископом Іоанном Теодоровичем. В Посланні наведені витяги з листів арх. Теодоровича. А. в резолюції З'їзду в справі об'єднання говориться так:

«Не зважаючи на те, що церковні собори УАПЦ в Америці й Канаді та арх. Теодорович звернулися до єпископату в Європі з закликом до поєднання. Собор Єпископів УАПЦ в Мюнхені 12—15 травня 1947 свою ухвалою зайняв становище не сприятне для такого поєднання. Собор Єпископів ухвалив «приєднати» арх. Теодоровича лише як пресвітера, провівши над ним чин архієрейської хиротонії. Цією ухвалою 12 єпископів відступили від УАПЦ».

І знову ж в Посланні Собору Єпископів і словом не згадується за те, чи дійсно була така ухвала Собору з дня 12—15 травня 1947, якою арх. Теодорович мали б «приєднати» «лише як пресвітера». Отже, якщо такої ухвали не було, то учасники З'їзду свідомо вжили неправди, а за таке мають бути покарані; коли ж така ухвала Собором внесена була, то чого ж замовчувати її?

В справі соборноправності Послання Собору містить таке:

«... течія, що вносить розкол, ніяк не «споконвічна», а пов'язана всього з 1921 роком, взвини від нього (1921 року) не те краще, що прояните було там ідеалізмом в шуканні правди Христової у визволенні національній Церкви, а те гірше, що виявилось в т. зв. «канонах 1921 року», які були відступленням від православної науки про Церкву».

А далі в Посланні продовжується: «Ієпархія УАПЦ, що в більшості своїй висвяченна року 1942, а архієрейське приємство має від ієпархів ПАЦ в Польщі і через них вглиб віків до часів апостолів, дійсно не визнає засад «соборноправності», як вони представлені в «канонах 1921 року». Але ісповідує засади соборності, прийняті канонами Вселенських і Помісних Соборів Православної Церкви та практикою УПЦ в минулих віках, фактично в нашій історії, а не вигадано...»

Отже, з цього твердження Собору Єпископів ясно видно: 1. що учасники З'їзду «повязані з роком 1921», тобто — базуються на всьому тому, що було в тому році створене в Україні, в її визволеній національній Церкви, а в першу чергу учасники З'їзду визнають «канони 1921 р.»; 2. Собор Єпископів не визнає як «канонів 1921 р.», так рівно ж «не визнає і засад соборноправності, як вони представлені в канонах 1921 р.».

Таким чином повно та вичерпуюче описані дві течії в УАПЦ.

Не будемо торкатися та дискутувати над питанням — хто (чи учасники З'їзду чи Собор Єпископів) стоїть на правильному й непомильному канонічному грунті, а хто помилляється, звернемо увагу на питання: чи мав Собор Єпископів підставу, з огляду на виявлені розбіжності, відлучати від Церкви учасників та організатор З'їзду?

В п. 6-му резолюції учасники З'їзду кажуть: «... з великим жалем відзначаючи факт непощання єпископату до засад УПАЦ, насамперед до соборноправності, що має за свою основу практику Апостольської Церкви...» А за цим З'їзд ухвалив: «Зважаючи на те, що УАПЦ в тому складі вірних і священиків, які ідейно належать до НЕї, залишилась без єпископів, З'їзд просить Всечесного Архієпископа о. Іоана Теодоровича поширити свою опіку на українські православні парафії в Європі, що виявлять свою волю підпорядкуватися під його юрисдикцією».

Те, що З'їзд сконстатував в п. 6-му, — цілковито підтверджує Собор Єпископів у Посланні з дня 24 жовтня 1947. А коли так, то чи мав Собор підставу карати учасників З'їзду за правду??

Далі, учасники З'їзду ввесь час за еміграції стояли на засаді соборноправності, клопоталися за поєднання осередків православних українців та скликання Собору. А православні, що є тепер по таборах ДП, за незначим винятком є з України, де діяла УАПЦ, оголовлені Митрополитом Василем; то ж ці православні прихильники канонів 1921 р. А тому цілком природно, що міряне, через своїх делегатів, висловили на З'їз-

ді в Ашаффенбурзі домагання будувати тут церковне життя на засаді соборноправності.

Чи ж можна за одне тільки домагання відлучати від церкви? Такого світ ще не був відомий! А тим паче, не можна відлучати від Церкви тих, що ввесь час свого перебування на чужині, від початку заснування в Німеччині парафії (1945—1947 роки) вважали і вважають, що належать до УАПЦ, в якій респектується засади соборноправності. А скликання самого Собору єпископатом не було відкинене, а тільки відкладалося.

Сам Собор Єпископів тільки 24 жовтня 1947 проголосив, що «не визнає засад соборноправності, як вони представлені в канонах 1921 р.» Але за те, що учасники З'їзду ще 25 серпня 1947 сконстатували невідповідність єпископатом засад соборноправності та просили арх. Теодоровича поширити свою опіку на українські православні парафії в Європі, — вони попади під тяжку кару — відлучення від Церкви! Вільшої нелогічності годі й придумати!

Цікаво сконстатувати на цьому місці, як ставиться арх. Теодорович до акту Собору УАПЦ року 1921? В своїй книзі «Благодать єпархії УАПЦ» арх. Теодорович каже:

«Акт Собору 1921 року не є чином відновлення єпархії нашої церкви, як це часто помилково називають. Цей чин є відновленням повноти прийнятого давньою, історичною традицією єпархіального устрою православної Церкви.

«Хоч в певні часи Церква мала собори, мала навіть Апостольський Собор, однак постійне керування зосередилося в руках одиниць. В Церкві на чільне коруюче місце було введено єпископів. Первісна Церква такого не знала. Таке видвигнення сталося не стільки по волі самої Церкви, скільки по волі імператорів, колись — римо-візантійських, пізніше — російських.»

А далі арх. Теодорович каже: «...підтримки в Україні верхівкою церковної єпархії всемогутньою російською царською владою, призвичайла духовництво і українські маси дивитися на цю московську архієрейську касти, як на едине джерело благодатних даровань Св. Духа в Церкві. Касти ця сперлася на такі несвідомі духовництва та/такі маси віруючих, яких в Церкві було чимало. Спираючись на таке духовництво та віруючих, касти ця отла в зародку здушити діло поновної, по віках московської неволі, організації Української Православної Церкви. Касти рішила не дати УАПЦ Церкві українських архієпископів.»

«В таких умовах переходив Український Церковний Визвольний Рух. В таких умовах став до своєї праці Перший Всеукраїнський Православний Церковний Собор. Цей Собор кардинально розв'язав питання з верховним єпископським проводом у Церкві. Він розв'язав його поза потребою звертань до московських єпископів... Але разом з тим Собор розв'язав це питання в згоді з духом за-

конів, канонів Вселенської Православної Церкви, з тим духом, що віками являв себе в практиці Первісної Христової Церкви і був канонічним порядком одної з її Патріархій.

«Всеукраїнський Православний Собор нашої Церкви 1921 року рятував життя діло УАПЦ так, як на це йому дозволяли тодішні обставини. Церква не мала рідної державної влади. Московські большовики понуро і з підозрінням дивилися на наш рух. Де лише можна було, вони в'язнили, засилали, а то й розстрілювали діячів цього руху. Собор відбувався в умовах напруження й терору, що мали місце в Україні по недавно поданий національний революції... В таких обставинах стати на Соборі безрадно і розійтися ні з чим, це значило завести піднесені до святої цілі маси в тупу безнадійність і дати остаточний доказ, що каста московських єпископів в нашій землі — сила непереможна, і від Церкви рідної, дійсно української відмовитися, або погодитися чекати, коли пани ситуації змілосердяться й дешо уступлять...»

«Церква Українська рішенням Первого Всеукраїнського Православного Церковного Собору перемогла цей стан. Вона перемогла силою віри. Вірою цей Собор піднісся на височіні духа первісних Християн. Це був святий і незабутній порив живої віри, який у потребі, по слову нашого Божественного Учителя, міг і гори переоувати. Він, цей святий порив живої віри, переміг гори тодішніх наших утруднень, вказав вихід із цілін безвідідності, в яких тоді Церква знається... Як такий Святий порив живої віри, акт відновлення єпископату нашої Церкви, не потребує жадних доказів; віра діє силами поза нашою наявністю... Акт цей має внутрішнє оправдання. Вони в святої намрень його учасників і в силі їх дерзновенної все-перемагаючої віри. Це зроблене по силі приречень нашого Господа Спасителя.»

«Розгадка ця, каже арх. Теодорович, — має на цілі розв'язати забобонність неканонічності, неблагодатності, ширену масами, хто не приймає нас і несено на місце слова Христового благовістя...»

Так висвітлює арх. Теодорович діло Первого Всеукраїнського Православного Собору року 1921. А собор Єпископів в Ашаффенбурзі в своєму Посланні з дня 24 жовтня 1947 каже:

«Ієпархія УАПЦ, що в більшості своїй висвячена року 1942, а архієрейське приємство має від ієпархів УАПЦ в Польщі, дійсно не визнає засад «соборноправності» (це слово, ніби на глум, вживав в наведенні), як вони представлені в канонах 1921 р.»

При цьому заслуговує на увагу слідуєчое: єпископат в Мюнхені веде справу об'єднання православних в Європі з православними в Канаді та Америці.

З Послання Собору Єпископів бачимо, що єпископат в Європі не визнає соборноправності, а в той же час православні українці в Канаді й Америці побудували своє церковне життя на засаді соборноправності; про це згадується навіть і в Посланні Собору Єпископів з дня 24 жовтня 1947 так: «Паства арх. Теодоровича, як видно з постанов Сьомого Собору А-

СВІТОЗАР ДРАГОМАНІВ

Громадська автономія й відбудова Європи

(Принципи етичного пояснення історії)

Така нова книги Адольфа Гассера, професора Базельського Університету в Швейцарії. В передмові до книги автор назначає, що він хоче ознайомити читачів з власною етичною концепцією історії, зробити з неї висновки, які можна негайно здійснити. На думку автора, в нашу добу є два способи трактувати питання, що їх ставить супільне життя. «Намагаються загадом знайти, піші він, — для цих питань розв'язання конституційне або розв'язання економічне. В першому випадку намагаються через економічні реформи здійснити свободу і демократію в її супільному сприйманні». Автор хоче показати, що ані політична свобода, ані супільна свобода не можуть довго тривати, якщо вони не сполучені з свободою адміністративною.

В першій частині своєї книги автор звертає увагу на те, що тоталітарні держави завжди намагалися довести, що доба свободи й публічного урядування розпочата в 1789 році цілком закінчена. Події після 1919 р. начебто це підтвердили. В Європі 1919 року всі держави, крім Росії, були демократичні й парламентарні.

Автор вважає здоровими демократіями скандинавські країни (Швецію, Фінляндію, Данію, Норвегію, Ісландію), англо-саксонський світ (Великобританія, Канада, Австралія, Нова Зеландія, Північна Африка, Сполучені Держави Північної Америки), до яких треба додати Голландію та Швейцарію. Ці демократії мають спільн

мерикансько - Української Православної Церкви доручас своєму Архієпископові.»

То ж перед нами постає питання: хто при об'єднанні поступиться своїми засадами: чи американські українці знесуть у себе соборноправність, чи навпаки — європейські єпископи муситимуть підпорядкуватися засадам соборноправності.

* * *

В Посланні Собору Єпископів є таке місце: «... знайте, що це розуміння їхне соборноправності неправославне, це «система рад», радянського управління в Церкві, невідомого нашим православним прадідам; при ній втрачається різниця між Ієрархією, священством і мирянами, а на практиці єпископат і духовенство підпорядковуються в управлінні Церквою проводирям з мирян, як то й мало місце на Україні в роках 1921—27.»

Ясніше від цього говорити вже не можна. Сказано вичерпуюче: «розуміння їхне соборноправності неправославне!» То ж діячі відновленої в 1921 р. УАПЦ і Собор її допустилися неправославних вчинків... Правда, за такий еретичний чин Собор Єпископів покищо не судить тих діячів, але Собор цей дав «дефініцію» заведенному в 1921 році принципу соборноправності. Він каже: «... це «система рад», радянське управління в Церкві». А радянське управління — і ми вже можемо продовжити в поясненні — це ніщо інше, як справжній... большевізм. І тому соборноправство те, «радянство» всяке треба вимести з Церкви!»

Радянство... «Система рад»... Українці мають слово: радитись. Коли на початку революції 1917 року наші радилися в Києві, що робити, як приступати до організації українського політичного життя, і тоді при ділових зуспільних врадили найнаші — до чого могли додуматися — створити Українську Центральну Раду. Пізніше, коли Московщина знову обслідала Україну, слово рада, радянство стало почасти зненавиджене московським большевізмом, але нації, українські ради, почавши від Центральної, увійшли в нашу історію, як ясні зорі...

В Посланні говориться, що «на практиці єпископат і духовенство підпорядковуються в управлінні Церквою проводирям з мирян, як то й мало місце на Україні в роках 1921—27». Але, на жаль, єпископат не наявів ні одного прикладу такого «підпорядкування... провідникам з мирян».

Навпаки, з практики визволеної української Церкви маємо такі перекази: «Сам Митрополит Василь Липківський їде від села до села, часто на возі волами, збирає десятки тисяч людей, провівляє до них, учить не жалувати свого життя для оборони національно-релігійних ідеалів, святим гнівом диші проти ворогів Христі. І все це в умовах воєнного комунізму та організованої державної владою систематично боротьби проти релігії. В таких умовах відроджувалась українська Церква, творилася українська віра...»

Так поступав і діяв найбільший син Церкви. А ось як відповідав на це український народ, миряни:

«Одного разу, коли Митрополит Василь прибув до великого українського села,

большевицька міліція заборонила службу. Тоді запитали, чи може митрополит благословити народ. В цьому не відмовлено. На величезному майдані зібралися десятки тисяч людей. Митрополит прямував до воза, що стояв серед майдану, щоб з нього дати своє благословлення, і коли його сива голова забіліла над юрбою, а всі присутні, як один чоловік, впали на коліна, кінні міліціонери кинулися в юрбу з криком: «Розійдись!» і до благословення не допустили.»

Отака була тоді в українській відродженні Церкви «система рад», таке було «радянське управління»!

А ті єпископи, що були висвячені в 1942 році в Польщі, і поширили були свою

діяльність в Україні, — тепер клеймлять створене в 1921 році соборноправство «системою рад», а значить, большевізмом...

Але ж і при цьому мусимо мати міру, мусимо пам'яти, що робимо самі. Тут, в чужині, українські миряни не мають соборноправності. Для них сам Єпископат виготовив і розіслав для вживання в парафіях статут. Статут той Єпископат назвав — «Статут Парафіяльних Рад». Для чого ж було давати називу «Парафіяльні Ради», а пізніше в Посланні глумитися над цією назвою, «система рад»... Чи не краще було створити статут парафіяльних братств?

Олександр Наріжний.

На черзі Чехословаччина

Советизація країн за «залізною заслоною» іде прискореним темпом. Болгарія, Румунія, Албанія, Польща вже підведено під советський «ранжир». В двох країнах старої демократичної традиції — у Фінляндії та в Чехо-Словаччині — це не встигла закорінитися «нова демократія», як себе скромно називає большевицька диктатура. Хочемо нашим читачам подати деякі факти, в яких обставинах відбувається тепер боротьба за демократичні права в Чехо-Словаччині.

Із усіх слов'янських народів чехи мають найвищу політичну культуру. Вони прожили 50 років в конституційному режимі старої Австро-Угорщини та 20 років у своїй незалежній демократичній республіці. І хоч мала Чехо-Словаччина великі симпатії до Росії, як оборони проти німецької загрози, однак відповідальні чеські словацькі політики завжди підчеркували, що культурно і політично Чехо-Словаччина належить до європейського заходу.

Гітлерова окупація ще збільшила між чехами і словацькими націями надії на Советську Росію. Але мрії про «братьє-русь» розбились при зустрічі з твердою дійсністю. Замість демократії советська окупація принесла замасковану диктатуру компартії. Як люди реальні, чехи хотіли зберегти з демократичних прав хоч найменше, аби не саваритися з могутнім східним сусідом. Але це не помогло. На чолі уряду чехи мусили поставити комуністів Готвальда. В уряді беруть участь і інші партії, але все рішають комуністи за директивами Москви. Один приклад: Чехо-Словаччина хотіла пристати до Маршалового пляну відбудови Європи, і про це міністр закордонних справ Ян Масарик заявив прилюдно. Але Москва кинула пальцем, і негайно Чехо-Словаччина мусила відмовитися від допомоги «американських імперіалістів». Теж у внутрішній політиці диктують комуністи.

Ця комуністична диктатура викликала протести інших політичних партій. Найрізкіше це виявилось на недавньому з'їзді чехословакської соц.-демократичної партії в місті Брні. Вже перед з'їздом соціал-демократи вели в пресі про-

паганду проти комуністичного терору в підприємствах. Але одному з провідників чехословакської соціал-демократії, заступників прем'єра Фірлінгерові, удалося порозумітися з комуністичною партією, щоб ці партії заключули між собою союз. Фірлінгер та його прихильники бачили, що Москва починає натиск на «непевні елементи» також у Чехо-Словаччині (арешти «підозрілих»), а тому вони рішили утихомирити кровожадних большевицьких багів добровільною жертвою. Але цей крок Фірлінгера викликав серед чеського робітничества величезне обурення і протести. Спротив почався на місцях, але виявився він також і в центральному комітеті Чехо-Словакської соціал-демократичної партії. Один із визначних провідників партії, міністер харчування Маєр, виступив з уряду, протестуючи проти договору з комуністами. На з'їзді партії в Брні Фірлінгерові роблено закиди, мовляв він пожертвував інтереси своєї партії для комуністів... Ворожий до комуністів настір виявився на з'їзді при виборах голови партії. Прихильники Фірлінгера виставили його кандидатуру на голову партії. Але більшість вибрала іншого кандидата — Лаушмана. Це рішення зрозуміло всі, як відмовлення соціал-демократичної партії від співпраці з комуністами.

Які наслідки принесе ця опозиція — легко догадатись. Москва більшість настиска на Чехо-Словаччину, і там почнуться судові процеси проти «агентів англо-американського імперіалізму»... До нині Москву була обережна в своїй політиці супроти Чехо-Словаччини. Адже Чехія, не зрунована війною, становить великий арсенал зброї для СССР. В Чехії працюють не тільки фабрики зброї, але в Йоахімсталі є багаті поклади уранової руди, потрібної для вибору атомової енергії. Тим більше мусить дорожити Москва цією провінцією і тому буде старатися її забезпечити для себе політично. А найкраща забезпека — це передати владу в руки, вірних Москви комуністів.

С. О.

цьому випадку головно через механічне скручення сил.

Цілком інакше в державах, побудованих на комуналізмі або, в ширшому вислові, на федералізмі. Всюди, де засада співробітництва могла вільно здійснитися знизу вгору, з вужчого простору до ширшого, ми не маємо вже діла з механічною політичною формациєю, але з органічною. Тут панує громадський і взаємодопоміжний дух.

В самому своєму зародку вільна й озброєна народна громада заснована на засаді співпорядкування, координації вільного суспільного співробітництва. Во в урті громадському, де довга традиція забезпечує кожному громадянинові право особисто мати зброю, суспільний порядок може стояти лише на вільному зірному бажанні.

Комуналістичні політичні громади мають суспільне почуття, яке висловлюється добре встановленою «громадською думкою», справжнім «етичним колективізмом».

Комуналістична мораль визначає спеціальну збірну компетенцію права. Держави створені знизу вгору, мають іншу правну традицію, ніж держави авторитарні, централізовані: на ґрунті давній озброєної громадської свободи держава і право, в її хідьму історичному розвитку, завжди були підтримувані народом в цілому. Всюди, де громадська порядкуюча засада служила для творення політичних цілостей, право завжди було народнім, а не володарським. А що всі одночасно визна-

Організація нових імігрантів у США

Досі прибуло з Європи до Америки коло 800 осіб.

Усі приїжджають сюди стомлені шестирічною війною, концентраційними таборами, примусовими фізичними працями та більше як дворічним таборовим життям при постійнім моральнім гніті різними скринігами.

Приїжджають сюди стомлені, без всяких матеріальних засобів, не знаючи ні краю, ні обставин, а часто й мови. Вже від перших кроків з корабля натрапляють вони на велике життєві труднощі, що перевищують їхні надірвані сили...

І тому саме оці недавні скитальці зійшлися, як найлегше побороти ці труднощі та як полегшити їх тим, що приїжджають.

Сталося це 16. лютого ц. р. коли нові українські емігранти заснували свою Організацію з метою:

1. несення всебічної допомоги новоприбулим українським емігрантам до Америки без різниці їхнього територіального походження, віроісповідання та політичного переконання;

2. наладнання відносин між старою й новою українською еміграцією в Америці;

3. всебічної допомоги українській еміграції, що перебуває поза межами Америки в справах поліпшення її правного, морального і матеріального становища;

4. допомога українській еміграції в переселенських справах.

Організація ця аполітична і добродійна з тереном діяння у Сполучених Державах Північної Америки.

Вона прагне доброго співжиття зі всіма українськими організаціями на американському континенті, які працюють для добра нашого поневоленого народу.

Прагне того, щоб також з іншими українськими організаціями бути помічними у поліпшенні долі нашої еміграції, котра перебуває ще в тяжких умовах.

Справі доброго зорганізовання бюро праці та інформації організація надає великої ваги. Головним завданням цього бюро буде підшукування відповідної праці новоприбулим — від хліборобства й ремесла аж до фахів в дослідницької відомості, торгівлі й науці та мистецтві, щоб запобігти змарнуванню тих фахових сил, що на їх виховання витрачено багато енергії й зуслів українського суспільства.

До важливих завдань організації належить ще й зустріч новоприбулих на кораблі, приділення їм тимчасового приміщення та увідлення грошової допомоги на прожиття в перші дні.

Великих турбот завдає нам і справа продовження середнешкільних і високoshkільних студій новоприбуваючої молоді та ностирифікація дипломів вже закінчених студій в Європі.

Для здійснення цих завдань організації потребна піддержка широких кіл українських організацій. В цій справі організація вживає заходів і можна очікувати позитивних наслідків.

Члени головної управи:

П. Андрусів, П. Красніс, П. Гладкий, В. Левицький, В. Коваль.

тії. Автор підкреслює, що в державах, які складають Північно-Американську Унію, існує місцева державна централізація, але там немає адміністративної централізації, навпаки існує дуже широка автономія. Практика децентралізації, здійснення адміністративної автономії громад витворює почуття довір'я за партійний дух та цим самим є безумовне визнання демократичної заради більшості. Во глибока віра в комуналізм, громадськість, тобто у вільне бажання асоціації, дозволяє допустити, що в нараді, або в парламенті, меншість морально зобов'язана визнати без присусів бажання більшості.

Сторінка українського селянина-емігранта

Селянство-забороло проти комунізму

По другій світовій війні мільйони людей різних національностей зі Сходу опинилися на еміграції. Небувале явище серед еміграційної громадськості всіх національностей — наявність значної частини селянства. Серед української еміграції селянство становить понад 60%. Таку масову еміграцію і зокрема селянства викликали серед всіх народів Сходу однакові причини. Селянин заїхав і єхні — приватний власник. На Україні в роки революції селянство пішло за гаслом про передачу всієї землі в руки селян.

Однічна мрія безземельного малоземельного селянства стати незалежним господарем та ще дешевим коштом, як приобіцяли большевики, затмарила свідомість цієї переважаючої частини селянства. Воно в деякій частині пішло на підтримку большевиків, не добачивши за цими демагогічними обіцянками плянів Москви, що виявилися пізніше в загарбанні всіх багатств України і в заведенні «комунії».

Спершу розплачувалось селянство за землі «продразверстками», що забирали хліб до останньої зернини, а пізніше довелось платити й власною кров'ю.

Селянські повстання приневолили большевиків піти, на уступки введенням НЕПу а коли зміцні, то повели ще різучіший наступ проти селянства.

Насильним втіненням селянства в колгоспи була остаточно відобрана будьяка можливість індивідуального господарювання. Одних «ліківдано як клясу», с. т. куркулів, а других перетворено в робітників — рабів великої державної зернової фабрики. За свою працю селянин колгоспник одержував «трудодні», а на випадок дефіциту не одержував нічого.

А щоб «заходити» селянина до праці, у нього однієюно присадибу землю, худобу, інвентар, і таким чином він ставав рабом зернової фабрики. Та селянин був непохитний. Тисячі пішли на Сибір, тисячі кинули село і відплили на шахти та заводи, де платня, хоч злидена, але реальна, що два тижні. Решта селян пасивно залишилася в селі.

Вичерпавши всі методи боротьби з селянством, большевики рішили ввести в дію останню зброю, — це організований голод в 1932—33 році. Кілька мільйонів переважно бідншого селянства, загинуло з голоду (куркуль або середняк був засланий, або пішов з села на працю).

Та цей спосіб не зломив селянської впругості. В країні, що своєю зерновою пропискою перевищує свою потребу в декілька разів, загинуло з голоду до семи мільйонів людей, головно трудового селянства.

Вибула друга світова війна. Не розуміючи змісту німецького фашизму, перебуваючи за «зализною заслоною», де вся большевицька політика була переплетена брехнею, селянство, що

Управа Централі Селянської Спілки в порозумінні з редакцією газ. «Наше Життя» випускатиме «Сторінку Українського Селянина-Емігранта», що буде виходити один раз на місяць. В ній міститиметься інформації про життя українського селянства на еміграції, про

діяльність низових організацій і Централі Селянської Спілки, про переселенчі справи, як також вістки з життя українських селян на Батьківщині і, взагалі з селянського життя по різних країнах.

Управа Централі Селянської Спілки.

було в большевицькій армії, тисячами здавалось в полон, не бажаючи захищати московського большевизму.

Коли ж незaborom виявилось, що на зміну большевизму прийшов не менш жахливий своїми діями німецький фашизм, селяни з розpacу не знали, що робити; не було ради, не було виходу.

Як за большевиків, переповнені торни щодені розстріли, та сама колгоспна система, при якій селян годують «трудодніми», а хліб із загального магазина забирають до міста. Такі ж жахливі табори з полоненими, та сама висилка, лише не на Сибір, а на німецькі фабрики зброї, і на німецьке сільське господарство.

Але мур був пробитий, і коли німецькі армії тікала до свого Райку, частина селян валками потяглась на захід, звідки пробивалося проміння демократичного світла. Селянство не покидало твердого і непохитного рішення, боротися всіма засобами з тоталітарними режимами, якого б вони зафарблення не були — чи то німецького чи московського. Одні з них пішли в українську повстанчу армію добиватися зі зброско в руках, належних їм політичним правам, за Самостійну Соборну Українську Державу, другі пішли на еміграцію, розповідаючи цілому світу про ту брехню, якою прикривається большевизм.

Решта і найбільша частина селянства залишилася на місці, зо страхом очікуючи нових репресій і переслідувань, але з надією, що скоро прийде час і сонце правди, і свободи однаково для всіх буде світла.

Большевизм ще в першій стадії свого розвитку розумів, що селянина не легко перевиховати на комуністичну ідеологію і тому він в своїй програмі чітко підкреслив «необмежену диктатуру пролетаріату», не допускаючи до державної керми селянства.

Зустрівшись щільно з большевизмом, селянство південної та середньої Європи так само чинить большевизму спротив: у Польщі, в Болгарії в Словаччині, Угорщині і т. д.

Проти большевизму селянство організується і вже сьогодні маємо відомості про створення «Союзу селянських партій Східно-Європейських країн».

До цього Союзу входять: провідник Болгарських селян Г. Дімітров, провідник селянської партії Угорщини Нодь, провідник хорватських селян Мачек, Голова Сербської Селянської партії Гаврилович, представники селянських партій Румунії та Польщі.

1 жовтня «Союз Селян» надіслав меморандум до президента сесії ОН д-ра

Аранги з обвинуваченням Советського Союзу у втручанні у внутрішні справи Болгарії, Югославії, Румунії, Мадярщини.

Те, що на еміграції українське селянство утворило свою професійно-станову селянську спілку, цей початок всім слід лише вітати. Але перед селянством про стягається тяжкий і тернистий шлях.

Початок зроблено, створено вже і Централю. Коли свідомі селяни відъмуть участь у її праці, то життя на еміграції марно не пройде, і можна буде сподіватися поважних наслідків. І безумовно, в тому великому світовому здвигові селян на боротьбу з комунізмом, українське селянство теж зайде належне йому місце.

3. ДОНЧУК.

Урагавай

У нас багато говориться про еміграцію наших скітальців до Південної Америки. Називасмо такі країни як Аргентину, Парагвай, а навіть Венесуела, а чомусь ніхто ніде не назава їх Урагава: а це ж кліматично найкраща країна в цілій Південній Америці. Може якраз хтось скоче й зможе туди виїхати, тим більше, що там вже живе 2000 українців, що сюди прибули 1925 р. з Холмщини й Полісся.

Уругвай — це найменша країна Південної Америки: займає всього 187000 км² поверхні, або приблизно половину території довоєнної Польщі. Лежить над Атлантическим океаном у південно-східній частині Південної Америки; з півночі граничить з Бразилією, а від Заходу з Аргентиною; східна і південна границя — це океан.

Населення Урагава коло 2,5 міл., з того більше чим 90% білих (переважно еспанцій португальці) — решта тубильці.

Політична форма правління — демократична республіка. Мова — еспанська. Столиця краю — Монтевідео, гарне місто, що має 750000 мешканців; лежить над затокою Ріо-де-ла-Плати, і є головним портом краю.

Клімат на півдні зовсім уміркований, в центрі краю — гарячий, однак в цілості уважають Урагава за найкращий в цілій Південній Америці. Це нечаке европейська Рів'єра.

Післяння дуже сприятливе для годівлі худоби й хліборобства. Урагавай називають американською Голландією. Населення досить заможне, життєвий рівень — високий, відрізняється дуже від інших країн Південної Америки, найбільш зближений до Аргентинського.

Комунація морська й річна. Ріка Урагава заступає залишницю в західній частині краю. Шляхи добрі, здебільшого

яскравих, як сіржа ще земля в нашвидко зроблених окопах то там, то там видних. Осьде висока могила, на якій стояв скоростріл комуністів і яку приступом мусили брати козаки.

Млин стоїть розбитий гарматами: в ньому була, каже козак, у комуністів стежка...

Довго ми їхали. Власне їхати не ввесь час довелося. Часом піскуваті дороги примушували злазити з воза і йти обніжком, де трава росте. І коням легше, і тіло не так німіє, коли поволі собі їдеш, і на тебе не курить тим піском т. п. пилом, який підймається за колесами, що ріжуть наче плуг, суху, сипку землю шляху... Мишаємо так не одно село і скрізь те саме. Цікаві до проїжджих і все з тими самими питаннями. Аж набридли вони...

В Брусилові стояв повстанський загін о гармана Мордалевича. В'їхавши в містечко побачили ми на вулиці коло однієї хати дві фігури. Це зовсім молодий хлопець в синьому козачому жупані, в смущевій шапці з червоним верхом — «ворочком», страшенно довгим, з рушицею в руках, з величезною шаблякою при боці, залишався до якоїсь дівчини. На жаль, його здорову розбірну випитий самогон, і ноги йому не служили. Якби не товариш теж не дуже твердий на ногах, то мабуть він зовсім лежав би. Товариш його, не військовий хлопець теж не старшого віку, ввесь час підтримував його і підбадрював словами. Побачивши нас, козак рівночично кинувся в наш бік, бажаючи в

Залізниць ще небагато — 2500 км. довготи. Дуже добре розвинена летунська комунікація.

Гроші — пезети. Курс — 8 пезетів = 1 англійський фунт. Покриття грошей 100% золотом. Обіг сягає до 120 міл. пезетів. Бюджет держави виносить до 110 міл. пезетів. У державі існує коло 25 різних банків. Емісія грошей належить до державного банку.

Шкільництво є поставлене взірцево. Всі державні школи, починаючи від народних аж до університету безплатні. На університеті в Монтевідео студіює коло 20000 студентів. У народних школах нараховують 200000 дітей. Аналіфетів мається нема.

Хліборобство займає понад 100% території краю. Земля урожайна, добра. Хліборобство концентрується здебільшого в південній частині краю. Головні продукти хліборобства, це: пшениця — річна продукція до 300.000 тонн, льняне насіння — 100.000 тонн, кукурудза — 50.000 тонн, овес, ячмінь, риж, картопля, горох, буряки, тютюн, а в околицях Монтевідео є й виноград (продукція вина сягає до 77 міл. літрів річно). Багато овочів — тут удаються добре пампіони, мандарини, цитрини, груші, яблука, сливи і т. д. Сортів овочів дуже різноманітні й високої якості.

Найбільш розвинена годівля худоби, бо 70% поверхні краю — це пасовиська й сіножаті з дуже добрами травами. Годівля худоби — це основа цілого господарства краю й заграницької торгівлі. Нараховують на 2,5 міл. населення (з того половина живе по містах): 18.000.000 рогатої худоби, 650.000 коней, 350.000 свиней. Убій виносить коло 3.000.000 шт. свиней.

Лісів небагато — всього 30% поверхні краю, находитися на півночі.

Гірництво не велике. Добувають дещо золота, срібла, міді, оліва; дещо більше видобувають мармуру і гранату та дорогих каменів, як агати, онікси й опалі. Всі копальні належать до держави.

Промисловість в стадії розвитку, належить під особливу опікою уряду. Найбільш розвинена є лісна промисловість. Досить добре є вже зорганізована шкіряна промисловість, зокрема вирів вузуття. Дерев'яний, скляний, текстильний, хемічний промисел є здебільшого як державні монополії. Також продукція електричного струму належить виключно до держави.

Соціальне законодавство ще не є належно упорядковане, хоч конституція забезпечує емеритуру для старших працівників, охороняє від праці малолітніх, забезпечує робітників від випадків, всьомигодинний день праці, тощо.

Загально треба сказати, що Урагавай — це край для нас дуже пригожий, лише треба знайти якийсь зв'язок з людьми, що там живуть, щоб від них одержати контракт на працю. Досі нам не відомо про те, щоб хто-небудь з наших людей чи установ шукав такого контакту. А шкода, бо Урагавай це чи не найкультурніша країна Південній Америці, і там було б незле жити.

А. К. р.

Л. ЧИКАЛЕНКО

Осінь 1919 року.

7)

(Уривок споминів)

Це вже одно занепокоїло нас, бо нам зовсім не хотілось перебуват

Голос селянства

Советська пропаганда рік-у-рік безузуванно галасує про щасливе й заможне колгоспне життя. А яке воно в дійсності, знає добре тільки той, хто на собі зазнав його. Українське селянство, рятуючись втечею від того «колгоспного раю», в західних країнах натрапляє на багатьох і то заможних господарів, які приймали «досягнення» советської системи за щириу правду та плеқали надію розбагатіти ще більше від її заведення у себе. І треба було селянству Польщі, Румунії, Угорщини, Чехословаччини і інших країн опинитись під владою Москви, щоб назавжди позбутися ілюзій, навіяніх советською пропагандою.

Большевицька тиранія знову відродила кріпаччину у вигляді колгоспного господарства і загарбала селянську працю на користь держави-визискувача.

Загроза новоявленої кріпаччини нависла над селянством всієї Європи. Советська пропаганда підступно пропотує шлях для большевизму, панування над світом, і хто спімається на її гачок, хто повірить їй, той накличе на себе і на свій народ неминучу біду. Так було на Україні, коли в роки визвольних змагань знайшлося немало легковірів, що піддалися на демагогічні обіцянки большевіків про сворення «раю на землі». Опісля було каєття та не було вороття.

Мільйонами жертв, ріками крові і сліз вкрилась Україна під диктатурою. Тепер дійшла черга і до Польщі та всіх інших підсвітських країн. Суди, шибениці, розстріли й заслання грозять т. з. «ворогам народу».

Селянство світу має змогу довідатись тепер від емігрантського Союзу селянських партій східно-європейських країн, як поводяться большевики в окупованих країнах. І українське селянство на еміграції повинно свій голос подати, розповісти світу про свій хресний шлях.

Голос правди українського селянина про перенесений ним «колгоспний рай», про запровадження суцільної колективізації на базі «ліквідації куркульства як класу», хлібозаготівлі, голод 1932/33 року і підневільна праця за голодний трудодень, тортури в катівнях НКВД, розстріли і Соловкі та Біломорканалі — все це, маємо надію, не одного чужинця врятує від впливу советської пропаганди. Не смімо далі мовчати про пережиті нами муки і жах. Матеріал про це збирася редакція «Нашого Життя» для дальнішого вживання.

Хочемо вірити

Централь Селянської Спілки, що мала представництво на З'їзді ЦПУЕ в Діллінгені, подає низовим організаціям селянської спілки вияснення.

Дотеперішній розбрат підсилював згубну анархію серед еміграції.

Громадське життя нормується законами. Українська громадськість на чужині уклала їх в Статут та Правильник ЦПУЕ, затверджений З'їздом. Прийнятий український правопорядок визнано за ту межу, якої ніяка більшість чи меншість не сміє самочинно переступити.

Нагадуємо, що за дотеперішньої розсвареності селянство, об'єднане в спілку, не всіди зустрічали належне зрозуміння й допомогу. Вузько групова заспіленість не мірилась з існуванням професійно-станових організацій селянства і вони поборувались зневажанням та доріканням «колгоспами» і іншими подібними «злочинами».

Сподіваючись поліпшення взаємин, хочемо розяснити необізнанім з селянством, що воно перетерпіло в «колгоспному раю», найтяжчі масові репресії, гинуло й гине в робстві новоявленої кріпаччини. І ті з них, кому пощастило «скласти свою кризовію на возі ковані» та рятуватись втечею з «раю», становлять найбільшу частину всієї української еміграції. Не в теорії, а в тяжкій практиці, на власному хребті пізнали наші селяни диктатуру і демократичну вільність ціняття над усе.

Селянство в своїй масі в першу чергу потребує піднести свій культурний рівень і національну свідомість, щоб позбутися давньої інертності в громадсько-політичних справах, включитись в боротьбу за українську державу, в якій настане «Своя правда, і сила і воля». І селянство, організоване в спілку, займається здійсненням головного завдання — піднесенням культурно-національного і фахового рівня.

Хочемо вірити, що ця діяльність професійно — станової організації селянства, нарешті, здобуде зрозуміння й допомогу всієї української громадськості, ЦПУЕ та його місцевих органів.

Централь Селянської Спілки обстоюючи внутрішній мир, заповіджеий З'їздом і нововибраним ЦПУЕ, закликає всі низові організації селянської спілки до

тісної співпраці з органами ЦПУЕ на місцях для оздоровлення громадського життя української еміграції.

Хочемо вірити, що і на відтинку політичного життя скоро дійде до згоди, так необхідної для добра України.

Управа Централі Селянської Спілки

Голова — Сенько

Секретар — Дончук.

3 Ганновера пишуть

Наша Селянська Спілка організована в 1946 р. Праця спілки розпочалась непогано. Почали організовувати курси гродництва, бджільництва і інші. Але на тому й стало, бо незабаром члени управи спілки були обрані до керівництва табору. Минув рік, і на звітних зборах, що відбулися 2 міс. тому, голова управи спілки п. Яцевич приобіцяв подати фінансовий звіт окремо на наступних зборах. Члени спілки хотіли знати, куди пішли кошти спілки (8,300 нм.), але фінансового звіту досі чекаємо.

Члени спілки (5 підписів).

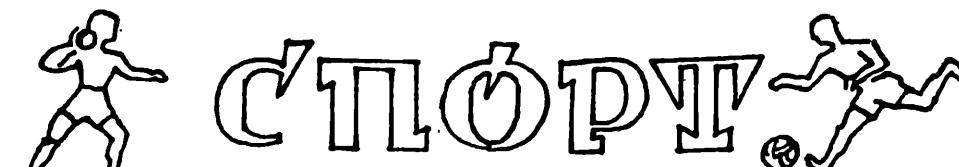
Управа Централі Селянської Спілки зобов'язала всі низові організації спілки до 1. 1. 48 р. провести звітні збори, переобрести керівні органи і звідомлення про це надіслати до Централі Спілки (див. «Н. Ж.» від 10.11. 47 р.). Нагадуємо низовим організаціям спілки, що тілки на підставі цих звідомлень про виборчі збори і особовий склад та фінансовий стан спілки Централі провадить перевеџстрацію своїх організацій на 1948 рік. У випадках, як повідомляють з Ганновера, коли управа спілки не діє, то згідно з статутом, збори скликаються на вимогу ревізійної комісії або % членів спілки. Заходи пожвавлення діяльності спілки обговорити на зазначених зборах.

Централі.

В прокуратурі СССР

«Правда» в ч. 247 вмістила повідомлення, якому говориться: «Прокуратура СССР має в своем розпорядженні відомості, що деякі прокуратури недостатньо реагують на випадки переслідування селькорів і робкорів». Прокуратура СССР наводить кілька фактів. З них довідусьмо, що зовсім необосновано був знятий з роботи добрий працівник старший механік Врадіївської МТС Одеської області Череватко, що написав про зловживання директора МТС Васильєва і бухгалтера Перепелици. Тільки після втручання прокуратури ССР Перепелиця був арештований і притягнутий до кримінальної відповідальнosti за доконані ним великих зловживання.

Само собою зрозуміло, що в країні тоталізму не люблять кореспондентів, які виносять сміття з хати». А коли вже ніяк з ним укритись, то покараний буде «Стрілочник». Директор Васильєв не був покараний, а відповів за все бухгалтера Перепелици.

СПОРТ

УСТ «Чорногора» — УСТ «Сян»-Пфаркірхен 1:0 (0:0)

30. 11. відбулися футбольні змагання між УСТ «Чорногора» і УСТ «Сян»-Пфаркірхен. Змагання після нещікавої і слабкої гри закінчилися перемогою Чорногори 1:0. Единого гола стрілили собі два оборонці «Сяну».

3 світового спорту

* Футбольні змагання між Португалією і Францією, закінчилися перемогою французів 4:2.

* Футбольні змагання між Угорщиною (Будапешт) і Вакер-Віден, закінчилися вислідом ремісом 2:2.

* Осіннє мистецтво Австрії по футболу після сенсаційної перемоги над Австрією 7:2 має Рапід-Віден.

* Футбольні змагання за мистецтво в Англії мають великий успіх. Мистецтво «Арсенал» розігрив 18 змагань і несподівано програв проти дерби Канвіті 0:1.

* В стрілковому тенісі (пінг-понгу) Угорщина перемогла Англію 5:2.

* Футбольні змагання між Гамбургом і Берліном закінчилися перемогою Гамбурга 7:1 (1:1).

* Джек Кремер, дворазовий тенісний мистець Америки в поєдинковій грі і пе-

УВАГА!

Вийшло ч. 1 ілюстрованого літературно-наукового часопису

„СЬОГОДНІ“

Зміст:

- Н. Щербина: „Золоті піщанки“ (Поезії в прозі).
- О. Несич: „Погоня тіней“ (Новеля).
- Н. Кібалюк: „Над Ікою“ (Оповідання).
- Л. Полтава: „Мати“ (Поезія).
- В. Чапленко: „Збагачена дійсність“ (Стаття).
- Ів. Маніло: „Лебеденя“, „Барка“ (Байки).
- М. Багданович: * * * (Поезія).
- Н. Щербина: „У кривому дзеркалі“ (Стаття).
- П. Байда: „Тхір-демократ“ (Байка).
- Н. Павловська: * * * (Поезія).

Гумор і сатира. Рецензії.

ЦІНА 2 н. м.

Замовлення надсилати до адміністрації „Наше Життя“.

Від ЦПУЕ

Українці, які живуть поза таборами, або не мають змоги безпосередньо вплатити національної вкладки (20 НМ річно) — виплачують її поштою на банкове кonto ЦПУЕ.

Augsburg: Bayerische Bank für Handel und Industrie Konto-Nr. 20915 Wassyl Mudryj.

Одержання вкладки буде підтверджено окремим письмом.

Подяка

З нагоди вінчання п. Атаназії Клим з п. Б. Осадчою в Ерлінгені склали товаришки, товариші й гости замість весільних подарунків Х. 1051.— марок на потреби «КодУС-у», за що складаємо сердечну подяку.

Комісія Допомоги Українському Студентству.

В. ЧАПЛЕНКО

,Увесіденечки“

Оповідання про дітей

ЦН. 2 н. м.

Замовляти в адм. „Н. Ж.“

До передплатників, читачів і прихильників

„Пластуна“

Від єд ред. М. Григорієва в Америці задержав вихід ч. 2. „Пластуна“. Незабаром має вийти ч. 2. i 3.

Адреса редакції:

„Plastun Scout“

Augsburg 2. Postfach.

Нова книжка

I. Історія революції

II. Влада П. Скоропадського

Написав Д-р. П. Феденко.

Замовляти через

„Наше Життя“

**Передплачуйте і читайте український демократичний тижневик
«НАШЕ ЖИТЯ!»**